

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (operational study) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คือ 1) พยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยใน ที่ให้การพยาบาลผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายที่เข้ารับการรักษาจำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกโดยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) 2) ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ ตาม ICD-10-TM ขององค์การอนามัยโลก คือ การตั้งใจทำร้ายตนเอง (X60-X84) รวมมีเจตนาทำร้ายตนเองด้วยพิษ หรือทำให้บาดเจ็บ การฆ่าตัวตาย (พยายาม) จำนวน 5 คน สามารถสื่อสารได้และยินยอมเข้าร่วมการวิจัย 3) ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย อยู่ร่วมครอบครัวเดียวกัน และสามารถร่วมกิจกรรมแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในจำนวน 5 คน ระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 คือเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย คือ แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ของอมรรัตน์ เดือนสว่าง (2551) โดยผู้ศึกษาและทีมพัฒนาคุณภาพบริการร่วมกันปรับปรุง เพื่อให้เข้ากับบริบทของโรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงรายในแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ประกอบด้วยแบบประเมิน 2 ส่วนคือ 1) แบบประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยและญาติ 2) ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล

ชุดที่ 2 เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลที่ใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วย ประกอบด้วยจำนวนของพยาบาลที่ร่วมใช้แผนจำหน่ายจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ ส่วนที่ 2 สรุปผลการ

สำรวจความคิดเห็นของพยาบาลผู้ใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วย มี 5 ด้านดังนี้ความเหมาะสมในการนำมาใช้ในหน่วยงาน ความมีประโยชน์ต่อพยาบาลในการปฏิบัติงาน ความมีประโยชน์ต่อผู้ป่วย และญาติ ความสะดวกและง่ายต่อการบันทึก และความพึงพอใจในการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วย แบ่งเป็น 3 ระดับ มาก ปานกลาง น้อย ส่วนที่ 3 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ประกอบด้วยจำนวนของผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอนโรงพยาบาล ส่วนที่ 4 แบบประเมินประสิทธิผลการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความเสี่ยงการฆ่าตัวตายของกรมสุขภาพจิต (2543) 2) แบบคัดกรองโรคจิต ของกรมสุขภาพจิตที่พัฒนาโดย นพ. อภิชัย มงคลและคณะ (อภิชัย มงคล และคณะ, 2546) 3) แบบประเมินอาการแสดงของภาวะแทรกซ้อนจากการพยายามฆ่าตัวตาย ของอมรรรัตน์ เดือนสว่าง (2551) และ 4) แบบประเมินแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งทีมพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสปรบสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมการสร้าง ความเข้มแข็งทางจิตใจของ ประเวศ ดันติพิวัฒนสกุล (2548) เป็นการวิเคราะห์ในด้านของการมีและไม่มีในแต่ละหัวข้อ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ก่อนจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน ผู้ป่วยจำนวน 5 ราย ไม่มีอาการทางจิต ไม่มีอาการแสดงของภาวะแทรกซ้อน มีแนวทางแก้ไข ปัญหาในทางบวก มีผู้ป่วยจำนวน 3 รายที่ไม่มีความคิดฆ่าตัวตาย แต่มีผู้ป่วยจำนวน 2 รายที่มีความคิดฆ่าตัวตายอยู่เนื่องจากมีอาการของโรคซึมเศร้า แต่หลังจากการติดตาม 3 เดือน พบว่าผู้ป่วย ทั้ง 5 ราย ไม่มีความคิดและการพยายามฆ่าตัวตายซ้ำ

2. ความคิดเห็นของพยาบาลผู้ใช้แผนจำหน่ายมี 5 ด้านดังนี้ ความเหมาะสมในการนำมาใช้ในหน่วยงาน ความมีประโยชน์ต่อพยาบาลในการปฏิบัติงาน ความมีประโยชน์ต่อผู้ป่วย และญาติ ความสะดวกและง่ายต่อการบันทึก และความพึงพอใจในการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วย ซึ่งพยาบาลทั้ง 5 คนมีความเห็นระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ด้านปฏิบัติการพยาบาล

การนำผลการศึกษาไปใช้พัฒนาในการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1. ควรมีนำแผนจำหน่ายไปใช้ในงานประจำ และมีการทบทวนวรรณกรรมใหม่ๆ เพิ่มเติมและปรับแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายให้มีความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุดและควรมีการติดตามประเมินผลการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง

2. ในการนำแผนจำหน่ายไปใช้ควรปรับช่องประเมินผลในแผนจำหน่ายส่วนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล ให้กว้างขึ้น เพื่อความสะดวกในการบันทึก และในส่วนแบบประเมินส่วนที่ 1 ในด้านการประเมินปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยและญาตินั้น กรณีที่พยาบาลห้องฉุกเฉินได้ประเมินผู้ป่วยไปบางส่วนแล้ว ให้ลงข้อมูลในแฟ้มประวัติด้วย เพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน และผู้ป่วยจะไม่ได้ เบื่อหน่ายที่ต้องตอบคำถามซ้ำๆ

ด้านบริหาร

จากการศึกษาประสิทธิผลการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังต่อไปนี้

1. มีการนำเสนอผลการศึกษาให้แก่ผู้บริหารการพยาบาล เพื่อออกนโยบายในการใช้แผนจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

2. หน่วยงานได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปวางแผนพัฒนารูปแบบและกระบวนการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย ที่มีประสิทธิภาพผู้รับบริการจะได้รับบริการที่มีการวางแผนและบริหารจัดการที่ดีจนส่งผลให้อัตราการฆ่าตัวตายซ้ำลดลง ซึ่งช่วยลดภาระงานและอัตราค่าใช้จ่ายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การประเมินประสิทธิผลการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย เพิ่มระยะเวลาประเมินเป็นระยะเวลา 6 เดือน หรือ 1 ปี เพื่อเป็นการวัดถึงประสิทธิผลของการใช้แผนจำหน่าย ว่าผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลด้วยแผนจำหน่ายแล้วจะยังมีพฤติกรรมฆ่าตัวตายซ้ำหรือไม่
2. ควรพัฒนาแผนจำหน่ายให้ครอบคลุมตั้งแต่ผู้ป่วยมารับบริการที่ห้องฉุกเฉิน หรือแผนกผู้ป่วยนอก เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการจำหน่าย ในกรณีที่ผู้ป่วยได้รับการรักษาต่อที่สถานบริการอื่น หรือได้รับการรักษาไม่เกิน 1 วัน
3. ควรมีการประเมินผู้ป่วยในด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาทางบวก ความคิดฆ่าตัวตายซ้ำ อาการทางจิต และการประเมินภาวะแทรกซ้อนจากการฆ่าตัวตาย ก่อนที่จะใช้แผนจำหน่าย และมีการประเมินผู้ป่วยอีกครั้งหลังจากใช้แผนจำหน่าย